

Suomi luokkayhteiskuntana

Jari Karttunen

Luokkayhteiskunta

Luokkayhteiskunta tai luokkaan perustuva yhteiskunta tarkoittaa yhteiskuntaa jossa omaisuuden, tuotantovälineiden ja vaurauden hallinta on päättävässä asemassa yhteiskunnallisen vaikutusvallan suhteen. Ne joilla on enemmän omaisuutta keskittyvät yhteiskunnan huipulle ja ne joilla ei ole omaisuutta keskittyvät pohjalle.

Luokkayhteiskunnassa ihmiset on ainakin epävirallisesti jakautuneet toisistaan erottuviin yhteiskuntaluokkiin tai kasteihin. Luokkayhteiskunta on tällä hetkellä vallitseva yhteiskuntamuoto ja on ollut sitä maanviljelyksen keksimisestä lähtien.

Mitä yhteiskuntaluokka tarkoittaa (wikipedian mukaan)

.Yhteiskuntaluokka tai sosioekonominen ryhmä tarkoittaa yhteiskunnassa esiintyviä ryhmiä, joihin kuuluvat ihmiset jakavat keskenään saman kaltaisen sosioekonomisen aseman. Samaan luokkaan kuuluvilla yksilöillä on siis esimerkiksi toisiaan muistuttava taloudellinen tilanne, koulutustausta, ammattiasema tai mahdollisuus vaikuttaa yhteiskunnan toimintaan ja päätöksentekoon.

.Taloudellisen tilanteen ohella myös muu elämäntilanne vaikuttaa ihmisen yhteiskunnalliseen asemaan. Eri yhteiskuntaluokkiin kuuluvien ihmisten välillä onkin eroja kulutustottumuksissa, tavoissa, harrastuksissa sekä mieltymyksissä, ja osaltaan nämä kulttuuriset ja sosiaaliset erot myös ylläpitävät luokkien välisiä raja-aitoja.

.käsitteelle ei ole olemassa yleisesti hyväksyttyä ja yksiselitteistä määritelmää

.Perinteinen kapitalistisessa hegemoniassa käytetty tapa määritellä yhteiskuntaluokka on kolmiportainen luokkamalli, jossa yhteiskunnan jäsenet jaetaan varakkaaseen yläluokkaan, asiantuntija- ja esimiesammateissa toimivaan keskiluokkaan, sekä suorittavissa ja matalapalkkaisissa ammateissa työskentelevään työväenluokkaan.

.Ihmisen yhteiskuntaluokka voi vaihtua, kun hänen elämäntilanteensa, tulotasonsa tai koulutusasteensa muuttuvat. Tämä on kuitenkin melko harvinaista, sillä yhteiskuntaluokka periytyy vahvasti.

Suomen luokkarakenne 2015 tehdyn tutkimuksen(Melin 2015) mukaan

Taulukko 1. Suomen luokkarakenne

2015 (%)

Luokkaryhmä	Yhteensä
Yrittäjät	14
Ylempi keskiluokka	26
Alempi keskiluokka	23
Työväenluokka	37
Yhteensä	100

Vuden 2015 luokkarakenne

.Mielestäni käytetty luokitus on jossain määrin mielivaltainen. Se myös teeskentelee, että yläluokkaa tai alaluokkaa ei ole käytännössä olemassa. Oikeastaan vain keskiluokkaa ja sen kanssa samanarvoisia luokkia. Ei kerro vauraudesta, saatikka valtasuhteista. Pitää vain ymmärtää, että yrittäjät pitää sisällään yläluokan ja työväenluokka alaluokan. Ei myöskään kerro mitään luokkien olosuhteista.

.Yrittäjät (koulutuksesta ja tuloista riippumatta)

P-K-S-MK-YK-yrittäjät

.Ylempi keskiluokka (korkea koulutus, esimiesasema,)

akateemiset johtajat

.Alempi keskiluokka (esimiesasema)

johtajat

.Työväenluokka (kaikki muut palkkatyöläiset)

työntekijät

.marxilaisittain huomattavaa, että kaikki kolme alempaa luokkaa on itseasiassa työläisiä (proletariaattia)

.Yrittäjäluokka on yhdistetty kapitalisteista ja pikkuporvareista.

.Koska tutkimus käsitteli vain työllisiä, on lumbenproletariaatti jätetty testissä kaikkien luokkien ulkopuolelle.

Suomi luokkayhteiskuntana

- .Useimmat ihmiset ymmärtävät, että Suomi on ollut historiallisesti luokkayhteiskunta.
- .Niin kutsutun säätyläisyhteiskunnan aikana ennen 1920-lukua yhteiskuntaluokat oli jaoteltu tiukasti erillisillä oikeuksilla.
- .On sanottava, että verrattuna esimerkiksi Venäjään, Saksaan tai Ranskaan oli Suomen alue melko ”heikosti” luokitunut.
- .Aatelista ja papista oli hyvin vähän, joten todellinen Eurooppalaistyylinen yläluokka oli todella kapea.
- .Yhteiskunta oli rakentunut pitkälti talonpoikien ympärille, joista varakkaammat ottivat roolin, jota muualla olisi kenties pitänyt aatelisto. Tämä vähensi vaurauden keskittymistä, muttei tietysti poistanut sitä.
- .Suomen alueella ei myöskään ollut maaorjia, minkä johdosta köyhintäkään tilatonta osuutta ei oltu sidottu vakaasti alimmalle portaalle yhteiskuntaa.
- .Tämä ei poista sitä, että yhteiskunta oli hyvin eriarvoinen ja liikkuminen oli vaikeaa.

Luokista puhuminen häivytetään tietoisesti

- Nykyisestä Suomesta harvemmin puhutaan laajemmassa julkisuudessa luokkayhteiskuntana.
- Asiasta tehdään kuitenkin tutkimusta.
- Liberaalikapitalistinen ajatusmalli kannustaa ajattelemaan, että ihmiset ovat keskenään samanarvoisia ja että kaikilla on yhtäläiset mahdollisuudet yhteiskunnassa.
- Tämä ei kuitenkaan pidä paikkaansa
- Suomalainen yhteiskunta on hyvin jakautunut vaurauden suhteen.
- Tämä jakaantuminen on vain kärjistynyt uusliberaalin talouspolitiikan myötä.

Nettovarallisuuden kehitys

Varallisuusryhmä	1987	1994	1998	2004	2009	2013	2016	2019
I–V (vähävaraisien 50 %)	9,5	6,9	6,9	8,1	6,4	6,7	6,1	5,4
VI	8,6	8,2	7,5	7,1	6,9	6,8	6,5	6
VII	11,4	10,9	9,8	9,9	9,7	9,5	9,2	8,6
VIII	14,5	14,5	13,4	13,3	13,6	12,9	12,7	12,1
IX	19,3	20,3	18,9	19,1	19,4	18,6	18,8	18,3
X (varakkain 10 %)	36,7	39,2	43,3	42,5	43,9	45,5	46,8	49,6
- varakkain 5 %	23,5	25,1	29,5	28,8	29,9	31,6	32,9	35,2

Suomen nettovarallisuuden jakautumien 2019

	10% kotitaloudet	nettovarojen yläraja	% osuus nettovaran
köyhin	1	-444	-0,8
	2	3788	0,1
	3	20166	0,5
	4	60764	1,8
	5	104000	3,9
	6	153850	6
	7	216136	8,6
	8	312570	12,1
	9	499703	18,3
rikkain	10		49,6

Suomi on luokkayhteiskunnallistunut

- Varallisuuserojen kasvu suhteessa vuoteen 1987 on selkeä ilmiö.
- On tosin huomioitava, että 1987 varallisuus erot olivat koko historian pienimmät. Rikkain prosentti omisti silloin noin 8%
- rikkaimman prosentin osuus oli vuonna 2019 noin 12-15% nettovarallisuudesta.
- Vertailun vuoksi säätyläisyhteiskunnan loppupuolella 1914 rikkain prosentti omisti 40%

Luokkayhteiskunnan perus tila

.Maailman historiallisia varallisuuseroja tutkineen Thomas Pikettyn mukaan kaikissa tunnetuissa yhteiskunnissa kaikkina aikoina pätee seuraava havainto: Väestön vähiten omistavan puolikkaan varallisuus on mitätön, tavallisesti enintään 5 % kokonaisvarallisuudesta. Varakkain kymmenesosa omistaa selvästi suurimman osan kaikesta omistamisen arvoisesta (tavallisesti 60–90 %). Ääripäiden väliin jäävä osa, jota Piketty kutsuu ”keskiluokaksi”, kattaa 40 % väestöstä. Se omistaa varallisuudesta loput 5–35 %. ”Keskiluokan”

.Vaikuttaisi, että vuoden 1987 Suomi oli poikkeuksellisen tasaväkinen vaurauden jakaantumisen suhteen. Sen perusteella voisi väittää, että hetken aikaa Suomi oli tilanteessa, jossa vaurauden jakaantumisen puolesta se ei käynyt perinteisen luokkayhteiskunnan raameihin.

.Nyt tilanne on muuttunut ja Suomi käy jälleen malliin.

.Kuitenkin pelkkä varallisuuden jakautumisen tarkkailu ei ole riittävä keino tarkastella luokkayhteiskunnan rakenteita. Ainakaan marxilaisen mielestä.

Luokkayhteiskunnan seuraamuksia

.Varallisuuden jakautuminen (rikkain 1% eli 0,055 miljoonaa) omistaa jopa kolme kertaa enemmän kuin köyhin 2,7 miljoonaa.

.Varallisuuden jakautuminen vaikuttaa kykyyn osallistua poliittiseen päätöksentekoon sekä yksilönä, että luokkana. Miljonääriin on helpompi esim kampanjoida itsensä kunnanhallitukseen ja puolueen joka pitää sisällään paljon miljonäärejä eduskuntaan.

.Koska miljonäärit tukevat puoluetta - joka ajaa heidän asiaansa, päätyy vallan ytimeen suhteellista osuutta väestöstä enemmän vallankäyttäjiä, jotka suosivat luokkaeliittiä. Tämä johtaa suoraan siihen, että virallinen lainsäädäntö ja käytännöt suosivat tätä eliittiä muiden luokkien kustannuksella.

.Käytäntö passivoi alimpia luokkia, koska poliittinen järjestelmä ei varsinaisesti aja heidän etujaan. Johtaa politiikan ulkopuolelle jättäytymiseen, mikä johtaa kasvavaan oikeistolaisuuteen ja järjestelmän yhä suurempaan oikeistolaistumiseen.

.Erilaiset yhteiskunnalliset roolit johtavat eriytyvään koulutusperinteeseen luokkien välillä. Tämä johtaa tilastollisesti eriytyvään ammatinvalintaan, varallisuuteen ja luokka-asetelmaan joka siirtyy sukupolvilta toisille.

.Luontaisesti koulutustason, työnkuormittavuuden ja varallisuuserojen yhteisvaikutus johtaa terveysongelmien, päihdekäyttämisen, rikollisuuden keskittymiseen alemmille yhteiskuntaluokille.

.Luokkayhteiskunta sisältää valitettavasti mekanismit itsensä ylläpitämiseen ja vahvistamiseen.

Luokkayhteiskunta on muutakin

- Luokkayhteiskunta on muutakin kuin eri asemassa olevia ihmisiä.
- Marxilaisen teorian perusteella koko yhteiskuntamme ja talousjärjestelmämme on rakentunut luokkien ympärille.
- Marxilaisessa teoriassa luokat eivät ole vain yksi tekijä muiden joukossa (rasismi,sukupuoli jne) joka lisää yhteiskunnallista eriarvoisuutta.
- Luokat ja niiden välinen kamppailu ovat koko yhteiskunnallisen toiminnan ja kehityksen ydin (teknisen kehityksen ohella)
- Siinä mielessä marxilaisuus on teoriaa luokkien välisestä suhteesta ja kamppailusta.
- Marxilaisuus määrittelee luokan yhteiskunnallisen tuotantosuhteen, ei koulutuksen tai edes suoraan varallisuuden perusteella.

Klassiset marxilaiset yhteiskunnalliset luokat

- .Porvaristo/kapitalisti (omistaa pääoman ja tuotantovälineet, teettää työtä, rikastuu työläisten kustannuksella)
- .Pikkuporvari (omistaa tuotantovälineet, muttei teetä työtä, työskentelee itse)
- .työväenluokka/proletariaatti (ei omista muuta kuin oman työntekokykynsä, myy sitä porvarille)
- .Ryysyläisköyhällistö / lumbenproletariaatti (Ei ole työkykyinen/haluinen, riippuvainen rikoksista ja almuista)

työväenluokka/proletariaatti

- Suomessa oli (vuonna 2010) 2346318 työllistä (sisältää palkkatyöläiset ja yrittäjät)
- Karkeasti ottaen 86,7% tästä on palkkatyöläisiä.
 - Jos käytetään klassisia marxilaisia määritelmiä, on tämä **työväenluokan/proletariaatin** osuus väestöstä.

Pikkuporvaristo

- Valtaosa yrittäjistä työllistää vain itsensä.
- Vuoden 2020 tilaston mukaan heitä on 71,4% kaikista yrittäjistä.
- Tämä tarkoittaa, että heitä on 9,5% kaikista työllisistä.
- Klassisen marxilaisen teorian perusteella tämä on ns. **pikkuporvariston** määrä.

Porvaristo

- Varsinaiseen porvaristoon lasketaan ne työnantajat, jotka työllistävät palkkatyöläisiä.
- Vuoden 2020 tilastojen mukaan kaikista yrityksistä 28,6% työllistää palkkatyöläisiä
- Voidaan päätellä, että noin 3,8% ”työelämässä” olevista teetättää palkkatyötä ja täten kuuluu **porvariluokkaan** klassisen marxilaisen määritelmän mukaan.

ryysyläiskyhällistö/lumbenproletariaa tti

.Tämän luokan määrittelemine on vaikeaa, mutta jonkinlaisen arvion voinee tehdä sen perusteella kuinka suuri osuus työvoimasta on määritelty pitkäaikaistyöttömiksi.

.Sen perusteella Suomessa on ollut (vuonna 2023) 211000 työtöntä.

.Heistä pitkäaikaistyöttömiksi(yli vuosi työttömyyttä) on luokiteltu 92200.

.Pitkäaikaistyöttömät muodostavat 43,6% työttömistä.

.Heistä kaikki eivät kuitenkaan ole marxilaisessa mielessä työvoiman ulkopuolella. Lisäksi on suuret joukot ihmisiä, joita ei iän, opiskelun, sairauksien jne mukaan määritellä työttömiksi, mutta ovat työvoiman ulkopuolella. Osa heistä käy määritelmään, muttei läheskään kaikki. Ellei eläkkeitä ja muita tukiaisia sitten lasketa almuiksi.

.Aiemmissa luvuissa ei ollut mukana tämän luokan osuutta, seuraavissa se on arvioitu.

Hyvin karkea arvio Suomen luokista
klassisen marxilaisuuden mukaan
-Laskettuna tilastokeskuksen 2010, 2015 ja 2023
tilastojen pohjalta, koko väkiluvusta.

.1,5% on porvaristoa

.5% on pikkuporvaristoa

.45% on proletariaattia

.1,5% on lumpenproletariaattia ("ei työskentele")

.47% kokonaan työvoiman ulkopuolella

Sama, mutta ilman työstävapautettuja

- .3% on porvareita (mutta..)
- .10% on pikkuporvareita
- .84% on proletariaattia (mutta tästä voi olla..)
- .3% on lumpenproletaaria (mutta tämä on kyseen..)

Ilman lumbenproletaaria

.4% porvaristo

.9,5% pikkuporvaristo

.86,5% proletariaatti.

Muistutus akateemisesta tarkkuudesta, joita lukuni eivät (välttämättä)täytä.

.HALUAN PAINOKKAASTI PAINOTTAA:

- .-Että luvut ovat neuvoa antavia, ne on kasattu käyttäen lukuisia eri vuosien tilastoja ja niitä on pyöristetty.
- .-lisäksi ryysyläisköyhällistön arvioiminen pitkäaikaistyöttömyydestä on todellisuudessa kyseenalainen.
- .-Älkää siis käytkötä niitä minään tarkkoina arvioina.
- .-Ne kuitenkin antavat osviittaa siitä, minkälainen Suomen luokkarakenne voisi olla marxilaiseen määritelmään sovitettuna.

Vuoden 1984 tilasto(luokkakuvassa)

.4% porvaristo

.18% pikkuporvaristo

.78% työväeluokka

.-ei pidä sisällään arviota lumbenproletariaatista

.-perustuu Wrightin luokitelmiin, jotka on yhdistetty.

.-pikkuporvariston määrä kuvaa merkittävämpää maanviljelijäväestön roolia.

Suomen työväenluokan sisärakenne

Työlliset ammattiryhmän (AML 2010) mukaan 2021	% palkansaajista
Erityisasiantuntijat	23,4
Palvelu- ja myyntityöntekijät	20,7
Asiantuntijat	18,7
Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	10,3
Prosessi- ja kuljetustyöntekijät	8,6
Muut työntekijät	6,7
Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	5,2
Johtajat	3,0
Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.	2,2
Sotilaat	0,4

Suomen työväenluokan sisärakenne

Työlliset toimialan (TOL 2008) mukaan 2021

Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	19,6
C Teollisuus	13,9
G Tukku- ja vähittäiskauppa, moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	10,9
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	7,1
P Koulutus	8,1
F Rakentaminen	6,2
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	5,9
H Kuljetus ja varastointi	5,0
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus, pakollinen sosiaalivakuutus	5,5
J Informaatio ja viestintä	4,8
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	3,4
S Muu palvelutoiminta	2,3
A Maatalous, metsätalous ja kalatalous	1,0
K Rahoitus- ja vakuutustoiminta	2,0
R Taiteet, viihde ja virkistys	1,7
L Kiinteistöalan toiminta	1,1
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	0,6
E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito	0,5
T Kotitalouksien toiminta työnantajina, kotitalouksien eriyttämätön toiminta tavaroiden ja palvelujen tuottamiseksi omaan käyttöön	0,3
B Kaivostoiminta ja louhinta	0,1
U Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta	0,0

Suomen porvariston sisärakenne

.EK 2016 tilaston mukaan:

.71,4% yrittäjistä on 1 hengen yrityksiä(pikkuporvari)

.Lopuista yrityksistä 75,9% työllistää 2-9 henkeä (painottuen alapäätyyn) → Wrightin pientyönantaja

.19,6% yrityksistä työllistää 10-49 henkeä

.3,8% yrityksistä työllistää 50-249 henkeä

.0,6% yrityksistä työllistää 250+ henkeä.

Marxissa on virhe?

- Edelliset talukot selvensivät, että Suomalainen työväenluokka on luontaisen jakaantunut työtehtävien ja toimialojensa suhteen.
- Samaten on melko selkeää, etteivät kaikki porvarit ole keskenään samanarvoisia.
- Marxilaisen Luokka-analyysin kannalta tämä herättää joukon tutkimusongelmia.
- On kehitetty runsaasti teorioita, jotka pyrkivät analysoimaan yhteiskunnan luokkarakennetta klassista marxilaista teoriaa syvällisemmin.
- Monet näistä tulkinnoista muuttavat olennaisesti työväenluokan vallitsevuutta yhteiskunnassa, kyseenalaistavat sen ”luokkataistelupotentiaalin” ja valottavat sitä, miksi yhteiskunta ei ole vielä edistynyt eteenpäin kohti sosialistista yhteiskuntajärjestelmää.
- Ehkä marxilaisessa mielessä paras (muttei ainut) tarkennettu luokkamalli on Wrightin malli
- Esittelen sen tarkemmin ja tarkastelen Suomen nykyistä luokkarakennetta sen valossa.

Luokat Wrightin mukaan

.Porvarit

- .Perusluokka
- .Omistussuhde(Kapitalistinen): Omistaa tuotantovälineet
- .Vaistosuhde:ostaa työvoimaa
- .Omaisuuuden todellinen käyttö: tekee suoranaisesti olennaisia päätöksiä jotka koskevat resurssien kohdentamista ja tuotantovälineiden käyttöä
- .Auktoriteetti suhteet: kontrolloi suoraan auktoriteettihierarkiaa
- .Ei suhdetta pientuotantoon omistus tai alistussuhteessa

Luokat Wrightin mukaan

.Johtajat ja Työnjohtajat

- .Ristiriitainen asema kapitalistisessa tuotantomuodossa
- .Omistussuhde(Kapitalistinen): Ei omista tuotantovälineitä
- .Vaistosuhde:myy työvoimaa
- .Omaisuuuden todellinen käyttö(johtaja): osallistuu suoraan ainakin olennaisten päätöksien tekoon
- .Omaisuuuden todellinen käyttö(työnjohtaja): Ei tee työpaikkaa koskevia päätöksiä.
- .Auktoriteetti suhteet: kontrolloi auktoriteettiä ja on sen alainen
- .Ei suhdetta pientuotantoon omistus tai alistussuhteessa

Luokat Wrightin mukaan

.Työväenluokka

.Perusluokka

.Omistussuhde(Kapitalistinen): Ei omista tuotantovälineitä

.Vaistosuhde:myy työvoimaa

.Omaisuuuden todellinen käyttö: Ei tee työpaikkaa koskevia päätöksiä.

.Auktoriteetti suhteet: auktoriteetin alainen

.Ei suhdetta pientuotantoon omistus tai alistussuhteessa

Luokat Wrightin mukaan

.Puoli-itsenäiset

- .Ristiriitainen asema kapitalistisen ja yksinkertaisen tuotantomuodon välillä.
- .Omistussuhde(Kapitalistinen): Ei omista tuotantovälineitä
- .Vaistosuhde:myy työvoimaa
- .Omaisuuuden todellinen käyttö(työnjohtaja): Ei tee työpaikkaa koskevia päätöksiä.
- .Auktoriteetti suhteet: on auktoriteetin alainen alainen
- .Omistussuhde (pientuotanto): ei omista tuotantovälineitä
- .Alistussuhde (pientuotanto): Työprosessin kattava hallinta

Luokat Wrightin mukaan

.Pikkuporvarit

.Perusluokka

.Ei kapitalistisia omistus, vaihto, omaisuudenkäyttö tai auktoriteettisuhteita.

.Omistussuhde (pientuotanto): omistaa tuotantovälineet ja käyttää niitä itse ilman palkattua työvoimaa.

.Alistussuhde (pientuotanto): Päättää täydellisesti itse työprosessista

Luokat Wrightin mukaan

.Pientyönantaja

- .Ristiriitainen asema kapitalistisen ja yksinkertaisen tuotantomuodon välillä.
- .Omistussuhde(Kapitalistinen): Omistaa tuotantovälineet
- .Vaistosuhde:ostaa työvoimaa
- .Omaisuuuden todellinen käyttö: tekee olennaiset päätökset
- .Auktoriteetti suhteet: kontrolloi auktoriteettirakennetta
- .Omistussuhde (pientuotanto): omistaa tuotantovälineet ja käyttää niitä itse työprosessissa ja palkaa jonkin verran työvoimaa.
- .Alistussuhde (pientuotanto):

ÄÄRIMMÄISEN karkea jaottelu

.Johtajat 4 % (luultavasti tähän kuuluu enemmän työnjohtajia ja erikoisasiantuntijoita eli luku on liian vähäinen)

-Jos erikoisasiantuntijat lasketaan neuvoa antaviksi niin 27%

.Puoli-itsenäiset:42% (erityisasiantuntijat ja asiantuntijat mukana, osa saattaa kuulua pikkuporvaristoon)

-Jos erikoisasiantuntijat lasketaan neuvoa-antaviksi johtajiksi niin 19%

.Työläiset:40 % (osa saattaa olla työnjohtajia)

.Pikkuporvaristo: 10 % (Pitänee sisällään joukon puoli-itsenäisiä)

.Pietyönantajat 3 %

.Porvaristo: 1%

.Lisäksi on pieni joukko, esim sotilaista jne

Hypoteesi Suomen Wrightiläiseksi luokkarakenteeksi(ammattialojen pohjalta veistettynä)

	1984 nyjyhetki	
johtajat	10	
neuvoa antava johto	8	
välitönjohto	3	
<hr/>		
johto yhteensä	21	27
Puoli-itsenäiset	11	19
työläiset	46	40
pikkuporvaristo	18	10
pientyönantajat	3	3
Porvaristo:	1	1

.Voi tehdä päätelmän, että sekä puoli-itsenäisten työntekijöiden että asiantuntijajohtajien rooli on ollut nousussa.

.Maanviljelijä väestön korvaajaksi on noussut runsas määrä yhden hengen yksityisyrittäjiä.

.Näiden puoliluokkien määrä ylittää jo perinteisen työväenluokan väestöstä.

Linkkejä esityksessä käytettyihin tietoihin

[.https://en.wikipedia.org/wiki/Social_class#Class_society](https://en.wikipedia.org/wiki/Social_class#Class_society)

[.https://www.tuni.fi/alustalehti/2019/02/26/suomi-on-edelleen-luokkayhteiskunta/](https://www.tuni.fi/alustalehti/2019/02/26/suomi-on-edelleen-luokkayhteiskunta/)

[.https://fi.wikipedia.org/wiki/Yhteiskuntaluokka](https://fi.wikipedia.org/wiki/Yhteiskuntaluokka)

[.https://fi.wikipedia.org/wiki/Varallisuus](https://fi.wikipedia.org/wiki/Varallisuus)

[.https://www.stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2015/kuinka-keskittynyttä-varallisuus-on/](https://www.stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2015/kuinka-keskittynyttä-varallisuus-on/)

[.https://helda.helsinki.fi/server/api/core/bitstreams/137166b0-8aa3-4cfc-9441-d9eff04c7586/content](https://helda.helsinki.fi/server/api/core/bitstreams/137166b0-8aa3-4cfc-9441-d9eff04c7586/content)

[.https://www.stat.fi/til/vtutk/2019/vtutk_2019_2021-06-08_tau_004_fi.html](https://www.stat.fi/til/vtutk/2019/vtutk_2019_2021-06-08_tau_004_fi.html)